

**Karsten DAHLMANNS, Artur Dariusz KUBACKI, *Jak
sporządzać tłumaczenia poświadczonych dokumentów?
Przekłady tekstów z ‘Wyboru polskich i niemieckich
dokumentów do ćwiczeń translacyjnych’ z komentarzem
/Wie fertigt man beglaubigte Übersetzungen von Urkunden an?
Kommentierte Übersetzungen zu den Texten aus der ‘Auswahl
polnischer und deutscher Übersetzungen für
Translationsübungen’, Wydawnictwo Biuro Tłumaczeń
KUBART, Chrzanów 2014, s. 616,***

ISBN 978-83-937905-0-0.

Recenzuje **Justyna SEKUŁA**, mgr
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
ul. Podchorążych 2, 30-084 Kraków
se.justyna.kula@gmail.com

Rok 2005 był ważnym rokiem dla adeptów zawodu tłumacza przysięgłego w Polsce. Wejście w życie ustawy o wykonywaniu zawodu tłumacza przysięgłego zwiększyło wymagania kompetencyjne i prawne wobec adeptów tego zawodu. Osoby chcące wykonywać zawód tłumacza przysięgłego w Polsce zobowiązane są od roku 2005 do złożenia i zakończenia z rezultatem pozytywnym egzaminu państwowego składanego przed Państwową Komisją Egzaminacyjną. Zmiana dotychczasowych regulacji prawnych przyczyniła się do wzrostu zainteresowania tłumaczeniami poświadczonymi w ujęciu dydaktycznym. Sytuację tę zobrazować można zwiększającą się liczbą ofert doskonalenia zawodowego w postaci kursów z zakresu tłumaczeń specjalistycznych czy też studiów podyplomowych. Na powyższe zmiany (również w ujęciu dydaktycznym) reaguje stopniowo także polski rynek edukacyjny i wydawniczy. Adeptom zawodu tłumacza przysięgłego oferowane są nie tylko formy doksztalcania, lecz także samokształcenia się w zakresie sporządzania tłumaczeń poświadczonych. Jedną z takich ofert stanowi w mojej opinii książka Karstena Dahlmanna oraz Artura Dariusza Kubackiego, publikacja pionierska na polskim rynku wydawniczym, dająca możliwość nabycia oraz kształcenia już posiadanych kompetencji tłumaczeniowych z zakresu tłumaczenia poświadczanego.

Monografia Dahlmannsa i Kubackiego jest bogatym zbiorem wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu pragmatyki wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego oraz zasad sporządzania tłumaczeń poświadczonych wraz z licznymi, praktycznymi przykładami tłumaczeń reprezentatywnych dokumentów polskich i niemieckojęzycznych. Dzięki doborowi tematyki, kolejności referowania poszczególnych zagadnień oraz przystępnemu sposobowi ich omawiania autorzy przybliżają czytelnikowi tematykę tłumaczenia poświadczanego.

W pierwszym podrozdziale *Praktyka tłumaczenia poświadczanego* autorzy przedstawiają sam przedmiot tłumaczenia poświadczanego, wyjaśniają istotę jego sformalizowanego charakteru oraz wymieniają rodzaje wykonywanych tłumaczeń poświadczonych. Podrozdział ten zawiera również podstawowe informacje o wymogach prawnych i etycznych wobec kandydatów na tłumaczy przysięgłych oraz drodze prawnej do zdobycia uprawnień umożliwiających wykonywanie tego zawodu w Polsce. Cenne z perspektywy czytelnika są także opis warsztatu pracy początkującego tłumacza przysięgłego, określenie realiów finansowych związanych z wykonywaniem tego zawodu oraz podkreślenie odpowiedzialności prawnej tłumacza przysięgłego za świadczone usługi tłumaczeniowe.

Podrozdział drugi *Zasady sporządzania tłumaczeń poświadczonych* stanowi cenny zbiór wiedzy dotyczącej praktycznych zasad sporządzania tłumaczeń poświadczonych, zawiera krótkie i rzeczowe omówienie m.in. najważniejszych kwestii formalnych dotyczących przygotowywania tłumaczeń, takich jak miejsce umieszczenia odcisku pieczęci czy formuły poświadczającej tłumacza przysięgłego. Autorzy w krótki i rzeczowy sposób omawiają również merytoryczne zasady tworzenia tłumaczeń poświadczonych, m.in. w odniesieniu do zasad tłumaczenia nazw własnych bądź tłumaczenia skrótów i skrótowców.

Kolejne rozdziały (od pierwszego do dziesiątego) zawierają zbiór tłumaczeń polskich i niemieckojęzycznych dokumentów wydawanych przez urzędy stanu cywilnego, placówki oświatowe, policję, sądy, a także takie gatunki tekstowe, jak akty notarialne, pouczenia, dokumenty z zakresu prawa pracy, handlowe, księgowo-podatkowe oraz medyczne. Bogaty zbiór tłumaczeń poświadczonych ww. dokumentów opatrzony jest licznymi, praktycznymi komentarzami autorów umieszczonymi w przypisach.

Ostatnie podrozdziały pracy stanowią wykaz skrótów najczęściej występujących w tekstach specjalistycznych, literatura przedmiotu, wykaz obowiązujących aktów prawnych i zalecanych norm, przekłady i omówienia polskich i niemieckich aktów prawnych, zbiory polskich i niemieckich tekstów paralelnych oraz wykaz słowników polecanych przy wykonywaniu przekładu poświadczanego.

Publikację traktować można jako pionierską przede wszystkim ze względu na jej duży potencjał dydaktyczny. W sposób przystępny dla odbiorcy omówiono w niej ważne – w perspektywie przygotowywania się do egzaminu państwowego na tłumacza przysięgłego – kwestie, nakreślono realia wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego w Polsce oraz przedstawiono szczegółowo metodologię wykonywania tłumaczenia

poświadczonego na wybranych przykładach dokumentów. Książka wprowadza czytelnika krok po kroku w proces przekładu poświadczonego oraz regulujące go normy formalne, umożliwiając mu (poprzez wielość podanych przykładów praktycznych) samokształcenie na bazie zaprezentowanego materiału.

Za beneficjentów publikacji uznać można osoby interesujące się przekładem tekstów specjalistycznych, zwłaszcza tekstów prawnych i prawniczych, a wśród nich studentów, uczestników kursów z zakresu tłumaczeń specjalistycznych, osoby samodzielnie przygotowujące się do egzaminu państwowego na tłumacza przysięgłego, jak również czynnych zawodowo tłumaczy z kilku- lub kilkunastoletnim doświadczeniem zawodowym, chcących skonfrontować własną metodologię przekładu poświadczonego z propozycjami równie doświadczonych praktyków przekładu. Implikacji praktycznych płynących dla czytelnika z niniejszej publikacji jest bez wątpienia wiele. Zakres informacji dotyczących praktyki wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego oraz sporządzania tłumaczeń wraz z tłumaczeniami dokumentów opatrzonymi komentarzami podany w językowo zrozumiały dla czytelnika sposób jest cennym punktem odniesienia w procesie przygotowania się do egzaminu na tłumacza przysięgłego, kształcenia kompetencji tłumaczeniowych od podstaw bądź kształcenia posiadanych już kompetencji. Kolejną implikacją płynącą z wielości umieszczonych w publikacji tłumaczeń polskich i niemieckich dokumentów, a zwłaszcza opisu szczegółowej metodologii wykonywania tłumaczenia poświadczonego, jest możliwość opanowania podstawowych formalnych i merytorycznych zasad sporządzania tłumaczeń poświadczonych. Możliwość taką daje czytelnikowi umieszczony w jednym miejscu zbiór sugerowanych zasad postępowania w procesie przekładu dokumentów oraz przykładowych ich tłumaczeń wraz z podanymi w przypisach rozwiązaniami alternatywnymi. Publikacja stanowi zatem wyważone źródło wiedzy teoretycznej i praktycznej, którą powinna nabyć osoba chcącą zawodowo zajmować się tłumaczeniem poświadczonym. Warto również podkreślić, iż różnorodne rozwiązania metodologiczne są propozycjami autorów, z którymi czytelnik zostaje skonfrontowany i które – jeśli chce oraz uzna za słuszne – wykorzystać może we własnej praktyce tłumaczeniowej.

Recenzowana publikacja jest bez wątpienia przydatnym źródłem wiedzy także dla absolwentów studiów filologicznych, którzy chcieliby na początku dorywczo, z biegiem czasu zawodowo, zajmować się tłumaczeniami specjalistycznymi. W przypadku osób chcących podjąć pracę na stanowisku tłumacza w biurze tłumaczeniowym, mile widziane jest dostarczenie pracodawcy na etapie rekrutacyjnym swojego portfolio tłumaczeniowego. Przy wykonywaniu zleceń dorywczych, w ramach przygotowywania tłumaczeń do rzeczonoego portfolio, warto wesprzeć się jako początkujący tłumacz literaturą fachową o wysokim poziomie merytorycznym zawartych w niej informacji oraz jasno sformułowanych wskazaniach praktycznych dotyczących procesu tłumaczeniowego, tak by wykonane tłumaczenie nie zawierało błędów merytorycznych ani formalnych. Wysoka jakość przekładu wpływa bowiem na zainteresowanie naszymi ofertami tłumaczeniowymi na rynku tłumaczeniowym. Z pełnym przekonaniem podkreślam, iż osoby takie mogą zaczerpnąć tę cenną wiedzę z omawianej tu publikacji.

Warto też – przy określaniu beneficjentów publikacji – podkreślić jej pionierski charakter ze względu na posiadany potencjał dydaktyczny. Przekład, zwłaszcza przekład tekstów specjalistycznych, prawnych i prawniczych, cieszy się wśród polskich studentów kierunków tłumaczeniowych coraz większą popularnością. Z rosnącą popularnością kierunku studiów wiąże się zwiększająca się liczba kursów z zakresu tłumaczenia tekstów specjalistycznych oraz zwiększająca się liczba ofert studiów II stopnia z zakresu tego typu tłumaczeń. Rośnie również zapotrzebowanie na wyspecjalizowaną kadrę dydaktyczną uczącą tłumaczeń – to właśnie ona należy do kręgu kolejnych beneficjentów publikacji. Zbiór tłumaczeń dokumentów zawartych w publikacji Dahlmannsa i Kubackiego może stanowić materiał udostępniany studentom w ramach zajęć z zakresu przekładu tekstów prawnych i prawniczych. Dzięki niemu prowadzący ma możliwość wprowadzania różnorodnych ćwiczeń translacyjnych, kontrastownego porównywania danego dokumentu w języku polskim z wersją dokumentu w języku niemieckim, jak również analizy i omówienia zastosowanych rozwiązań tłumaczeniowych.

Beneficjentami publikacji mogą być również osoby posiadające wieloletnie doświadczenie w pracy jako tłumacz przysięgły. Oczywiście w dużej mierze decyzje tłumacza przysięgłego dotyczące metodologii tłumaczenia są kwestiami indywidualnymi. Osoby takie mogą jednakże traktować informacje zawarte w publikacji nie jako niekwestionowane wytyczne tłumaczeniowe, lecz jako źródło dobrych pomysłów metodologicznych do wykorzystania we własnej pracy zawodowej, zastosowań mających na celu poprawę jakości wykonywanych tłumaczeń, tak więc jakości świadczonych usług.

Z pełnym przekonaniem pragnę podkreślić, że publikację Karstena Dahlmannsa i Artura Dariusza Kubackiego traktować należy jako pionierską pozycję na polskim rynku wydawniczym. Jej zawartość merytoryczna, olbrzymi potencjał dydaktyczny sprawiają, że staje się ona cennym źródłem szerokiej wiedzy (z zakresu przygotowywania się do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego oraz wykonywania wysokiej jakości tłumaczeń poświadczonych), która – co uznać należy za niekwestionowany atut publikacji - dostępna jest czytelnikowi w jednej pozycji książkowej będącej również cennym narzędziem w procesie kształcenia tłumaczy lub samokształcenia jej posiadaczy. Wielość umieszczonych w publikacji tłumaczeń poświadczonych polskich i niemieckich dokumentów opatrzonych komentarzami merytorycznymi sprawiają, iż należy uznać ją za godną polecenia każdemu, kogo zainteresowania wiążą się z tłumaczeniem i kształceniem własnych kompetencji tłumaczeniowych tekstów specjalistycznych, w szczególności z zakresu prawa.

W mojej opinii publikacja spełnia wszelkie wymogi, by zawarte w niej informacje i materiały o wysokiej jakości merytorycznej wykorzystywać w dydaktycznym procesie kształcenia osób zainteresowanych przekładem tego typu tekstów lub w celach samokształcenia przez każdego, kto stanie się jej szczęśliwym posiadaczem.